

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Institutas
Žinojimo ir mokslo sociologija	S 005	Filosofijos	Sociologijos ir socialinio darbo

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos		konsultacijos	4
individualus	3	seminarai	

Dalyko anotacija
<p>Klasikinė žinojimo sociologija. Klasikinės žinojimo sociologijos prielaidos, pirmtakai ir šaltiniai. Kultūros krizė ir mesianizmas. Klasikinės žinojimo sociologijos turinys.</p> <p>K. Mannheimo žinojimo sociologija. Reliacionizmo principas. Ideologijų tipologija ir žinojimo sociologija. Konservatyvaus mąstymo sociologinė analizė. Žinojimo sociologijos taikymo atvejis: kaip galimas politikos mokslas.</p> <p>E. Durkheimo žinojimo sociologija. Elementarios klasifikavimo formos. Kolektyviniai vaizdiniai.</p> <p>R. Mertonso mokslo sociologija. Žinojimo sociologijos paradigma. Socialiniai ir kultūriniai mokslo kontekstai.</p> <p>Fenomenologinė žinojimo sociologija: A. Schütz, P. Bergeris, Th. Luckmannas. Klasikinės žinojimo sociologijos redefinicija. Kasdienio gyvenimo tikrovė. Socialinio pasaulio konstravimo sąvoka ir jo aspektai.</p> <p>P. Bourdieu mokslo sociologija. Homo academicus. Akademinių lauko samprata. Episteminis refleksyvumas ir akademinių lauko analizės ypatumai.</p> <p>T. Kuhno mokslo paradigmų teorija. Normalus mokslas ir jo prigimtis. Paradigmos samprata. Mokslo revoliucijų prigimtis ir būtinumas.</p> <p>Mokslinio žinojimo sociologija. Stiprioji žinojimo sociologijos programa. Laboratorių tyrimai. Laboratorių tyrimų atsiradimas ir prasmė. Laboratorijos samprata. Laboratorių tipai. Laboratorių požiūris arba prieiga.</p> <p>B. Latour perteikimo sociologija. Hibridai. Modernybė ir modernybės kritika. Gryninimas ir perteikimas. Socialumo sociologijos kritika. Dalyvio tinklaveikos teorija (ANT).</p> <p>STS (Science, Technology, Society arba Science Technology Studies). STS raida. STS akademinė tapatybė.</p>
Pagrindinė literatūra
1. Frisby, David (1983). <i>The Alienated Mind. The Sociology of Knowledge in Germany 1918-33</i> . London: Heineman Educational Books
2. Mannheim, Karl (1960 [1936]). <i>Ideology and Utopia. An Introduction to the Sociology of Knowledge</i> . London: Routledge & Kegan Paul LTD
3. Durkheim, Émile (1999 [1912]). <i>Elementarios religinio gyvenimo formos: toteminė sistema Australijoje</i> . Vilnius: Vaga
4. Merton, Robert (1973). <i>The Sociology of Science. Theoretical and Empirical Investigations</i> , Chicago and London: University of Chicago Press
5. Berger, Peter L., Luckmann, Thomas (1999 [1966]). <i>Socialinis tikrovės konstravimas</i> . Vilnius: Pradai, 1999
6. Bloor, David (1991 [1976]). <i>Knowledge and Social Imagery</i> , Chicago and London: The University of Chicago Press
7. Kuhn, Thomas (2003 [1962]) <i>Mokslo revoliucijų struktūra</i> , Vilnius: Pradai
8. Law, John (2008) <i>On Sociology and STS</i> , <i>The Sociological Review</i> , 56:4, 623-649
9. Latour, Bruno & Woolgar, S. (1986 [1979]). <i>Laboratory Life. The Construction of Scientific Facts</i> , Princeton, New Jersey
10. Latour, Bruno (1987) <i>Science in Action: How to Follow Scientists and Engineers Through Society</i> . Cambridge, MA: Harvard University Press
11. Latour, Bruno (2004 [1991]). <i>Mes niekada nebuvo modernūs</i> , Vilnius: Homo Liber

Papildoma literatūra
1. Durkheim, Émile & Mauss, Marcel (2009 [1903]). Primitive Classification. London: Cohen & West
2. Mannheim, Karl (1952). Essays on the Sociology of Knowledge. London: Routledge & Kegan Paul LTD
3. Mannheim, Karl (1956). Essays on the Sociology of Culture. London: Routledge & Kegan Paul LTD
4. Bourdieu, Pierre (1988 [1984]) Homo Academicus. Cambridge: Polity Press
5. Bourdieu, Pierre (2004 [2001]) Science of Science and Reflexivity. Chicago: The University of Chicago Press
6. Schutz, Alfred (1976). The Well-Informed Citizen: An Essay on the Social Distribution of Knowledge. In: Collected Papers II. Studies in Social Theory. The Hague: Martinus Nijhoff
7. Knorr-Cetina, Karin (1981). The manufacture of knowledge: an essay on the constructivist and contextual nature of science. Oxford New York: Pergamon Press
8. Lynch, Michael (1985). Art and artifact in laboratory science: a study of shop work and shop talk in a research laboratory. London Boston: Routledge & Kegan Paul
9. Latour, Bruno (2005). Reassembling the Social. An Introduction to Actor-Network-Theory. Oxford: Oxford University Press

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Arūnas Poviliūnas	Dr.	Poviliūnas, Arūnas. Apie mokytojų rengimo būdus ir jų institucionalizavimą = About the routes of teacher training and their institutionalization // Acta paedagogica Vilnensia. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-5016. eISSN 1648-665X. 2020, t. 44, p. 164-170. DOI: 10.15388/ActPaed.44.12
		Poviliūnas, Arūnas. Apie STEM pro STS prizmę = About STEM from the perspective of STS // Acta paedagogica Vilnensia. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-5016. eISSN 1648-665X. 2019, t. 43, p. 85-99. DOI: 10.15388/ActPaed.43.6 .
		Poviliūnas, Arūnas. Ar reikia perrinkti socialumą? Nutrūkęs B. Latouro ir P. Bourdieu ginčas = Must the social be reassembled? Broken dispute between B. Latour and P. Bourdieu // Sociologija. Mintis ir veiksma. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-3358. eISSN 2335-8890. 2020, t. 47, Nr. 2, p. 36-50. DOI: 10.15388/SocMintVei.2020.2.26 .
		Poviliūnas, Arūnas. Lietuvos socialinės įtraukties politika: kodėl ji būtent tokia? = Why is the social inclusion policy of Lithuania precisely the way it is? // STEPP: socialinė teorija, empirija, politika ir praktika. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1648-2425. eISSN 2345-0266. 2017, Nr. 14, p. 102-121. DOI: 10.15388/STEPP.2017.14.10419. [Emerging Sources Citation Index (Web of Science); CEEOL – Central and Eastern European Online Library; IndexCopernicus] [M.kr.: S005] [Aut. ind.: 1,000]
		Žiliukaitė, Rūta; Poviliūnas, Arūnas; Savicka, Aida. Lietuvos visuomenės vertybių kaita per dvidešimt nepriklausomybės metų : monografija / Rūta Žiliukaitė, Arūnas Poviliūnas, Aida Savicka. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016. 316 p. ISBN 9786094597374. [M.kr.: S005] [Aut. lankų sk.: 22,571] [Aut. ind. aut. lankais: 6,320]
		Poviliūnas, Arūnas; Voznikaitis, Antanas; Mačiulė, Lina; Juknienė, Monika; Sinkevičiūtė, Elena; Žilinskaitė, Rima. Apie bandymą atverti juodąsias mokslo dėžes (2) = On the attempt to unlock the black boxes of science (2) // Sociologija: mintis ir veiksma: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-3358. eISSN 2335-8890. 2018, t. 43, Nr. 2, p. 7-42. DOI: 10.15388/SocMintVei.2018.2.1. [CNKI Scholar] [M.kr.: S005] [Aut. ind.: 0,400]
		Poviliūnas, Arūnas. Apie bandymą atverti juodąsias mokslo dėžes (1) = On the attempt to unlock the black boxes of science (1) // Sociologija. Mintis ir veiksma. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-3358. 2017, T. 41, nr. 2, p. 65-78. Prieiga per internetą: http://www.zurnalai.vu.lt/sociologija-mintis-ir-veiksma/article/view/1172 [žiūrėta 2018-04-16]. [CNKI Scholar] [M.kr.: S005] [Aut. ind.: 1,000]

Patvirtinta Socioloģijas mokslo doktorantūros komite 2022 m. balandžio 8 d., protokolo Nr. 15600-KT-124

Socioloģijas mokslo doktorantūros komite to pirmininkas prof. dr. Arūnas Poviliūnas